

Høgskolen i **Hedmark**

Studieplan

Årsstudium i utmarksforvaltning

60 studiepoeng

Godkjent: 00.00.00

Etablert: 00.00.00

STUDIEPLAN – Årsstudium i Utmarksforvaltning

1. Innleiing

Hedmark består av 95 prosent skog- og utmarksareal. Evenstad ligg dermed i eit område der bruk og utvikling av skog- og utmark er ein av grunnpilarane til framtidig næring og bosetting. I dag har rekreasjonsbasert næring i skog og utmark (særleg hyttenæringa) vokse til same størrelsesorden som produksjonen av salbare produkt frå skogen. Naturopplevingane og hyttebygging kan sjåast i samanheng med jakt- og fiskemuligheter som i regionen tradisjonelt sett har vært brukt til matauk, og i liten grad er kommersialisert.

Det er behov for kompetanse for å forvalte disse store utmarksarealane på ein bærekraftig måte. Avdeling for skog- og utmarksfag sysselsett på landsbasis ledande fagpersonell – nokre av dei som sett dagsorden og påverkar faglege trendar innan vilt- og rovviltforvaltning.

Årsstudie i utmarksforvaltning gjev ein fagleg fordyping i forvaltning av utmarksarealane basert på vilt- og fiskeressursar.

2. Mål for studiet

Studentane skal ha tilegna seg kunnskap og innblikk i korleis utmarksressursar forvaltast både offentlig og privat. Studiet vil gi muligheter for å drive naturoppsyn.

Studiet bygger opp om avdelingas studieprofil *bærekraftig bruk av skog- og utmarksarealane* og forskingsprofil *anvendt økologi*.

3. Målgruppe

Studentar som ønskjer kompetanse innan utmarksforvaltning som ein del av ein bachelorgrad, eller som ein tilleggsutdanning i allmennlærerutdanninga, med sikte på å undervise i naturfag, skogbruk, utmarksforvaltning i grunnskolen, samt for å undervise i naturbruk ved vidaregåande skule.

Studiet er også godt egna for personar som skal forvalta eigen skogeigedom, men som har si hovudverksemd i anna virke.

4. Opptakskrav

Generell studiekompetanse eller godkjent realfagskompetanse.

5. Studiets varigheit, omfang og nivå

Studiet er en eittårig grunnutdanning og vil være et fulltidsstudium med 60 studiepoengs omfang.

6. Kompetanse

Studiet kan inngå som eitt av tre år av en bachelorgrad. Ved SUE godkjenner vi studiet som eit av tre år på bachelor i skogbruksfag, utmarksforvaltning og natur- og økoturisme. Det er også tenkt at folk som jobbar i offentlig forvaltning kan ha nytte av studiet, gjerne i kombinasjon med ein anna utdanning som til dømes innan økonomi, administrasjon.

Studiet kan også være eit supplement til anna kompetanse for folk som jobbar innan privat eller kommunal forvaltning og/eller skognæringa.

7. Informasjonskompetanse

Nærmare informasjon og opplæring i informasjonskompetanse blir gitt av biblioteket ved

emnestart og i samband med skriving av obligatoriske innleveringsoppgåver. Studentane vil få kjennskap til korleis informasjon brukast effektivt til læring eller publisering og korrekt bruk av kilder og kildebruk.

Studentane vil også få kjennskap til bruk av informasjonsteknologi og Fronter som undervisningsverktøy som ein del av fagemna i studiet, da dette vil bli brukt aktivt i studiet.

8. Studiets innhald, oppbygging og organisering

Årsstudie i utmarksforvaltning	
Haust	Vår
6SU230 Fiskeriøkologi i ferskvatn (15)	6SU245 Viltforvaltning II (15)
6SU240 Viltforvaltning I (10)	6SU275 Naturopsyn (10)
6SU247 Rovviltøkologi- og forvaltning (10)	

9. Internasjonalisering

Det er ikkje lagt inn utanlandsopphald i studiet grunna studiets korte varigheit. Det er likevel mogleg å kombinere studiet med enkelte fordjupingsemnar innan skog- og utmarksforvaltning innanfor de nordiske institusjonane som er knytte til vårt Nordplus-nettverk kalla Nordnatur. Eventuelle utanlandsopphald må på godkjennast av avdelinga før utreise. Det vil også være noe engelskspråkleg litteratur, samt engelskspråklege gjesteforelesarar.

10. Undervisnings- og læringsformer

Undervisinga vil skje gjennom forelesinger og øvingar i felt og laboratorium.

11. Vurderingsformer

Se under kvar særskilte emnebeskriving.

12. Litteraturliste

Denne vil endrast i takt med ny litteratur utkommer. Litteraturlista oppdaterast før kvart nye undervisningsår.

13. Emnebeskriving

6SU 230	FISKERIØKOLOGI I FERSKVANN
Studiepoeng	15
Semester	Høst
Mål	Studenten skal ha tilegnet seg grunnleggende kunnskaper om ferskvannsøkologi og fiskeribiologi som basis for en bærekraftig bruk og forvaltning av fiskeressursene i ferskvann.
Innhold	Innsjøer og rennende vann som økosystem, innsjøklassifisering, de viktigste organismene i ferskvann, fiskebiologi, fiskeribiologiske metoder, praktisk undersøkelse og vurdering av fiskebestander.
Organisering og arbeidsformer	Forelesninger (60 t), praktiske øvelser med feltarbeid og etterfølgende analyser på laboratoriet.
Forkunnskaper	
Obligatoriske krav	Deltakelse på obligatoriske øvingene samt skriftlige rapporter må være godkjent før eksamen kan avlegges.
Vurdering	Mappeinnlevering (40 %) og muntlig eksamen (60 %). Vurdering med graderte bokstavkarakterer i henhold til ECTS-systemet med skala for A - E for bestått, og F for ikke bestått..
Faglig ansvar	Avdeling for skog og utmarksfag

6SU 240	VILTFORVALTNING 1
Studiepoeng	10
Semester	Høst
Mål	Studenten skal ha tilegnet seg kunnskap om prinsipper for viltforvaltning og økologien til økonomisk og økologisk sett viktige norske viltarter.
Innhold	To forelesingsserier, en om viltforvaltningens innhold og mål, samfunnet og viltet, ressursgrunnlaget, viltet i et skiftende landskap, målstyrt bestandsutvikling, praktiske virkemiddel, vilthensyn i arealforvaltningen, lovbrudd og forvaltning og utdypingstema. Den andre serien er om viltet i landskapet, om Norge som viltland, om menneskets plass i naturen, om landskapsøkologiske prinsipper og om landskapsøkologien og viltet. Vi belyser landskapsøkologiske prinsipper ved å diskutere forvaltningsutfordringer for noen vanlige viltarter.
Organisering og arbeidsformer	Ca 50 timer forelesinger og 5 dager med øvinger. Individuelle rapporter fra øvingene. Grupper forbereder og gjennomfører presentasjoner og diskusjoner om utvalgte faglige tema.
Forkunnskaper	Ingen
Obligatoriske krav	Skriftlig rapport fra øvingene, deltaking i gruppepresentasjon må være godkjent før eksamen kan avlegges.
Vurdering	Mappeinnlevering (40 %), muntlig eksamen (60 %). Begge vurderinger må være bestått for å kunne godkjenne emnet. Vurdering med graderte bokstavkarakterer i henhold til ECTS-systemet med skala for A - E for bestått, og F for ikke bestått.
Faglig ansvar	Avdeling for skog og utmarksfag

6SU 245	VILTFORVALTNING 2
Studiepoeng	15
Semester	Vår
Mål	Studenten skal ha tilegnet seg kunnskap og ferdigheter om økologien til og forvaltningen av utvalgte viltarter og få trening i å diskutere og formidle denne kunnskapen muntlig og skriftlig.
Innhold	Aktuelle emner innen viltforvaltning. Det endelige innholdet vil bli bestemt i samråd med studentene ved semesterstart. Det er krav om frammøte til første time for de som skal ta kurset.
Organisering og arbeidsformer	Studentene blir delt i grupper. Emnet er bygd opp rundt studentaktiviteter og gjesteforelesninger. Det vil bli gjennomført seminarer med innledende gjesteforelesere, gruppearbeid og påfølgende framlegging. Det vil bli lagt opp til diskusjoner. Det kan bli aktuelt med øvinger med obligatoriske rapporter som må godkjennes før studentene kan gå opp til eksamen. Emnet har antallsbegrensning, og maksimalt 24 studenter kan ta emnet samtidig. Utvelgelse går på karakternivå i Viltforvaltning I og Økologi.
Forkunnskaper	6SU120 Økologi og 6SU240 Viltforvaltning. Emnet har antallsbegrensning, og maksimalt 24 studenter kan ta emnet samtidig. Utvelgelse går på karakternivå i Viltforvaltning I og Økologi.
Obligatoriske krav	Deltaking på gruppepresentasjoner, gruppearbeid, skriving og framføring av rapporter må være godkjent før eksamen kan avlegges.
Vurdering	Muntlig eksamen (100 %). Vurdering med graderte bokstavkarakterer i henhold til ECTS-systemet med skala for A - E for bestått, og F for ikke bestått.
Faglig ansvar	Avdeling for skog og utmarksfag

6SU 247	ROVVILTØKOLOGI OG FORVALTNING
Studiepoeng	10
Semester	Høst og vår
Mål	Studenten skal ha tilegnet seg kunnskap og ferdigheter rundt biologi og forvaltning av store rovdyr og ørn.
Innhold	Hovedvekt på bjørn, ulv, jerv, gaupe, kongeørn og isbjørn. Grunnleggende teori om artenes biologi. Konflikter og holdninger til store rovdyr. Bevaringsbiologi, konfliktdempende tiltak og skandinavisk forvaltning. Aktuelle forskningsprosjekter.
Organisering og arbeidsformer	Forelesninger, feltkurs, øvelser og seminar. Undervisningen kan bli periodisert. Studenter i ettårig og tredje år i 3-årig utmarksforvaltning blir prioritert. Studenter i ettårig og tredje år i 3-årig utmarksforvaltning blir prioritert. Emnet er tilrettelagt for inntil 3 eksterne deltagere.
Forkunnskaper	Ingen
Obligatoriske krav	Deltakelse på obligatoriske øvelser og feltkurs må være gjennomført for å kunne gå opp til eksamen.
Vurdering	Skriftlig, individuell eksamen 4 timer (100 %). Vurdering med graderte bokstavkarakterer i henhold til ECTS-systemet med skala for A - E for bestått, og F for ikke bestått..
Faglig ansvar	Avdeling for skog og utmarksfag

6SU275	NATUROPPSYN
Studiepoeng	10
Semester	Vår
Språk	Norsk
Mål	Studenten skal ha tilegnet seg kompetanse og ferdigheter innen sentrale tema knyttet til oppsynsvirksomhet i utmarksområder, både i privat og offentlig regi.
Innhold	Behovet for naturoppsyn innen ulike kategorier av utmarksområder, strafferettslige og straffeprosessuelle regler, etterforskning og rapportskrivning, miljø og faunakriminalitet m.v. I tillegg legges det vekt på tilrettelegging, kommunikasjon og informasjon som en viktig del av naturoppsynets oppgaver.
Organisering og arbeidsformer	Forelesninger, gruppearbeid og oppgaveløsning, herunder obligatorisk øvingsoppgave. Periodisert undervisning i form av to samlinger.
Obligatoriske krav	Innlevering av obligatorisk øvingsoppgave må være godkjent før eksamen kan avlegges.
Forkunnskaper	Ingen.
Vurdering	Hjemmeeksamen 72 timer. Vurdering med graderte bokstavkarakterer i henhold til ECTS-systemet med skala for A - E for bestått, og F for ikke bestått.
Faglig ansvarlig	Avdeling for skog og utmarksfag